

David Zbiral

E-mail: david.zbiral@post.cz (můžete též použít [tento formulář](#))

URL: <http://mujweb.cz/www/david.zbiral>

návštěv od 10. 10. 2003

Otto Rahn, Antonin Gadál, poutě na Montségur: ukázky z textů a svědectví

překlad a komentáře: David Zbiral

EDIČNÍ POZNÁMKA.....	3
J.-M. ANGEBERT, HITLER A KATARSKÁ TRADICE (ÚRYVEK)*	3
GADAL O POČÁTCÍCH CÍRKVE DUCHA SVATÉHO	5
PAUL LADAME O NÁVŠTĚVĚ U ARTHURA CAUSSOUA	6
PASTÝŘOVA LEGENDA O ZÁCHRANĚ GRÁLU (O. RAHN).....	6
RAHNŮV VZTAH K NACISMU PODLE ISABELLE SANDYOVÉ.....	6
RAHNŮV PROTIŽIDOVSKÝ POSTOJ	7
RAHN O PŘICHÁZEJÍCÍM ZLATÉM VĚKU	7
RAHN O KRISTU (KŘÍŽOVÁ VÝPRAVA PROTI GRÁLU).....	7
RAHNOVA SMRT: ÚMRTNÍ OZNÁMENÍ V NOVINÁCH.....	8
RAHNOVA SMRT (CHRISTIANE ROYOVÁ).....	8
RAHNOVA SMRT (KADMON, KATHARSIS)	8

Ediční poznámka

Překlady vznikly jako součást řešení projektu Fondu rozvoje vysokých škol „Svatý grál: symbol a recepce“. Jsou jakousi doprovodnou miničítankou ke studii *Grálová queste jako pouť: od středověku po Ottu Rahna* (viz <http://mujweb.cz/www/david.zbiral/gralrel.htm>). Znalost studie je potřebná pro správné pochopení úryvků v jejich kontextu.

Tyto překlady jsou dostupné také [ve formátu PDF](#).

J.-M. Angebert, Hitler a katarská tradice (úryvek)*

Kniha Jeana-Michela Angeberta Hitler a katarská tradice (Hitler et la tradition cathare, vydal Robert Laffont, Paris 1971) je zajímavou a kontroverzní prací, jež se pokouší doložit, že nacistickou ideologii ovlivnilo katarství, středověké heretické hnutí, které vzkvétalo obzvláště v Itálii a Okcitanii (dnešní jižní Francii). Důležitým východiskem pro toto úsilí jsou díla pověstmi opředeného nadporučíka SS Otty Rahna, který se ve svých knihách katary obšírně zabýval. Angebertův spis se řadí k dlouhé řádce příspěvků předpokládajících určující vliv esoterických nauk na formování nacismu a na události před druhou světovou válkou i v jejím průběhu. Historikové shledají Angebertovy teze spíše spornými. Nicméně pokud zaměříme pozornost na literární stránku díla, vynoří se zpoza formálních náležitostí vědeckého textu velký román sepsaný živým novinářským stylem, román literárně kvalitní, hýřící obrazy a neohroženě si klestící cestu neprobádanými spojovacími tunely křížujícími sýr času. Kniha je zároveň esoterickou klasikou a není vyloučeno, že by mohla zaujmout některé české nakladatelství zaměřující se na vydávání esoterické literatury. Zde je přeložen úryvek z doslovu.

Opíral jsem se o zvrásněnou skalní stěnu. Má ruka se zastavila přímo na jakémsi podivném symbolu. Šlo o obrácený kamenný pentagram, směřující špicí dolů. Později se mi dostalo ujištění, že se jedná o jakýsi neblahý symbol, který tam spěšně přibetovali s pomocí rychle tvrdnoucího cementu členové jedné z těch tajemných skupin, které se ještě stále potloukají v okolí hradu [Montségur]. Vyzvednutí symbolu jistě dalo dost práce. Anonymní hanobitelé patřili pravděpodobně ke skupině *Werwolf* (Vlkodlaci), pokud ovšem nešlo o *Wandervogel* (Stěhovavé ptáky) či *Neuauther*, označované také Rudí rytíři, což je podzemní větev známé Společnosti hledačů grálu. José Dupré, dobře obeznámený s montségurskými otázkami, je popsal takto: „Skládali se výhradně z mužů, mužů každého věku, ale z většiny mladých. Tyhle skupiny vykazují polovojenské rysy. Okázale nosí vlajky a standarty i součásti uniformy jako barety a zvláštní šátky, znaky a tak dále. Mají hierarchickou strukturu: dělí se na rytíře a sluhy. (...) Takřka nemine den, aby ta či ona skupina nevkročila do některého z montségurských hotelů a nepopsala nějakou tu stránku v jeho knize hostů. Kreslí tam podezřelé symboly, hlavu běsnícího pantera, orlí spár atd., a jeden z jejich letáků hlásá: ‚Dobyli a vyplnili jsme burg Montségur.‘ A opravdu, jedno z těchto sdružení se ve své zemi pustilo do stavby věže z kamene pocházejícího z Pogu; každý z jeho členů musí z Montséguru dopravit několik balvanů.“

Pozornosti vandalů neunikla ani stéla na Louce upálených; ta jim slouží jako terč. Její poškozování dokazuje, že boj kolem Montséguru stále pokračuje.

Politováníhodný je též fanatismus některých katolíků, pro které odpouštění chyb není ani v nejmenším jedna z křesťanských ctností a od kterých slyšíme i takové výroky jako: „Tady se rodí opravdová pouť. Nová křížová výprava, která by zachránila tohle stádo pobloudilců před herezí, by nebyla od věci.“

Co vlastně říci o tomto davu, jenž nezachovává vždy tu důstojnost, jakou bychom právem čekali na takovém místě, a jenž plní hradby a stezky, které sem vedou, hromadami odpadků, nepříliš půvabnými to památníky pikniků?

„Montségur stále hoří,“ říkával André Breton. Tato slova se mi vracela, když jsem opět scházel k hluku a civilizaci. Ohni, který stále doutnáš pod popelem dějin – cožpak tě mohou takhle nechat, Citadelo Ducha, dvanáct měsíců v roce bez ostrahy a úředního dohledu?!

Montségure, citadelo závratí, budeme bezmocnými svědky tvého rozebrání bandami zběsilců a uzhříme tvé slavné ruiny, jak zkrášlují jen nějaký kus krajiny na březích Rýna? Nebo ještě lépe, přenecháme tě jakési německé společnosti jako soukromý majetek, kam nebudeme mít ani právo vkročit?

Ovšem, nebylo by to poprvé, kdy chudá francouzská obec podlehla lákavým nabídkám zahraničního konsorcia; dvě stě miliónů (byť ve starých francích) konec konců není k zahození. Vskutku, co zmohou městští radní, ariègeští rolníci, proti vládě a pařížským technokratům, které dokonce ani nenapadne chránit Montségur, ač je od roku 1862 národní kulturní památkou? To je snad zlý sen!

Montségure, citadelo Západu – nesmíme doufat, že se všechna energie bezvýhradně spojí, aby zachránila toto duchem prostoupené památné místo Okcitanie, katarské země, věčně vysmívané a zraňované?

Ach Montségure, citadelo smrti, necháme tě zemřít podruhé a budeme naslouchat truchlivému zpěvu okcitánského básníka, jak jej hory vrátí ozvěnou a jak se rozlehne po kraji Sabarthez?

*Montségur je blížek smrti, neblahý křik slyšet nově
nad masakrem ukrutným, éter protne; hle, lůna,
rozpáraná lůna střilen zabarví se šarlatově
a kymácí se železná v purpuru jeho koruna.*

Tu se mi zdá, že na pozadí nebe, které najednou přikryjí temná mračna, zřím průvod katarů, ozářené plameny hranice, jak se vznáší ke slunci... Ze rtů mi splynou verše nedokončené básně, šeptem, jako při modlitbě:

*Jejich pravá hrobka nahoře je, dotýká se nebes
tam mezi rozbitými stěnami hradu tragického,
jež zraněné kameny co epická koruna ozdobily,
koruna, již sami bohové vykovali.*

Ano, Montségure, citadelo vzkříšení, tvůj vavříin se opět zazelená!

(J.-M. Angebert, *Hitler et la tradition cathare*, Paris: Robert Laffont 1971, s. 320-322.)

Překlad: David Zbiral

* *Text vznikl jako součást řešení projektu Fondu rozvoje vysokých škol „Svatý grál: symbol a recepce“.*

Gadal o počátcích církve Ducha svatého

Následující ukázka z Gadalova textu líčí založení a počátky církve Ducha svatého. Text není na několika místech jednoznačný.

Marie, matka církve Ježíšovy, církve Ducha.
Jan, syn Mariin, syn matky církve, se stává církvi vůdcem.
Marie Magdalská.

„Ale jeden z vojáků mu probodl kopím bok; a ihned vyšla krev a voda.“¹
Marie tam stále prodlávala, v ruce držela pohár a její slzy zkrápěly Kristu nohy, svými vlasy je osoušela, chtěla svaté Tělo pomazat olejem.
Ano!... Ano!... Pohár!... Kristova Krev!... Marie!...
Ježíš na ni dlouho upíral pohled poté, co bylo Poslání svěřeno Janovi.
Jiné Poslání dostala od Ježíše Krista Marie.

Jan a Marie pochopili:
on Církev Ducha,
ona pohár, svatý grál.
Pak šlo všechno ráz naráz.
Marii Magdalskou, Martu, Trofima a Maximina nese Ahmosova loď k Římu, pak do Massilie² na březích Rhodanu, k Taruskům žijícím v podnebí podobném tiberiadskému, k těmto bratřím Tarusků ze Sabarthez.
Marie vystupuje na horu, vchází do jeskyně, jako její Mistr [...].
Ahmosi se navrátil do Egypta, aby tam zemřel, v téže době jako poslední Hermovi hierofanti.
Ach Egypte! Ach Egypte!³

¹ J 19,34.

² Dnešní Marseille (pozn. překl.).

³ Antonin Gadal, *Sur le chemin du Saint-Graal: Les Anciens Mystères Cathares*, Haarlem: Rozekruis-Pers 1960, s. 92-93 (celá pasáž o Marii Magdalské s. 90-93).

Paul Ladame o návštěvě u Arthura Caussoua

Nechal si dvakrát nebo třikrát opakovat moje jméno. [...] Zeptal se mě, jestli třeba nepocházím z Languedoku. Odpověděl jsem mu, překvapen jeho otázkou, že [...] v mé švýcarské, přesněji neuchâtelské rodině koluje taková legenda už sedm staletí, ale neexistuje o tom žádný doklad. Ladame, mé nynější jméno, se v 16. století ještě psalo La Dame.⁴

„No ale,“ přerušil mě pan Caussou, „to jste pak potomek katarů! La Dame, to byla jejich církev, to byla Pistis Sofia, božská Moudrost. Právě tuhle dokonale duchovní Paní opěvovali praví trubadúři, zvěstovatelé katarství, pod vzezřením tělesné ženy! Katarštější už ani být nemůžete!“⁵

Pastýřova legenda o záchraně grálu (O. Rahn)

Když jsem jednoho dne stoupal po katarské cestě k vrcholku Thaboru, potkal jsem starého pastýře. Pověděl mi následující legendu:

„V časech, kdy zdi Montséguru ještě stály, tam kataři, Čistí, strážili svatý grál. Montségur byl v nebezpečí. Oblehly ho Luciférovoy voje. Chtěly získat grál, aby jej znovu vsadily do koruny svého vládce, odkud spadl na zem při svržení andělů. A tu v nejbezpečnější okamžiku slétla z nebe bílá holubice, rozklovla Thabor a strážkyň grálu Esclarmonda posvátný klenot vhodila do nitra hory. Ta se zase zavřela. Tak byl grál zachráněn. Když se ďáblové dostali do hradu, přišli pozdě. Rozzuřili se a poslali na hranici všechny Čisté, na *camp de cré mats*, poli hranice,⁶ nedaleko od skalní pevnosti...“⁷

Rahnův vztah k nacismu podle Isabelle Sandyové

Spisovatelka Isabelle Sandyová uvádí, že spolu s Gadalem a Rochém o Rahnově politické orientaci věděli, ale nechávali si to pro sebe. Zmiňuje se i o tom, jak se Rahn snažil zdejší intelektuály zapojit do podporování pocitu německo-okcitánského bratrství.

⁴ Francouzsky „Paní“ (pozn. překl.).

⁵ Svědectví Paula Ladama, vydal Ch. Bernadac, *Montségur et le Graal...*, s. 33-34.

⁶ *Camp des cré mats* znamená navzdory Rahnovu mínění pole či louka upálených, ne „pole hranice“ (pozn. překl.).

⁷ Otto Rahn, *La croisade contre le Graal: Grandeur et chute des Albigeois*, Puiseaux: Pardès 1999, s. 106. Legendu zaznamenal Rahn několikrát: O. Rahn, *Kreuzzug...*, s. 76, 143; *Croisade...*, s. 106, 209, 319; *La Cour...*, s. 64, 202. Verze se od sebe někdy poměrně výrazně liší: například v jedné se promění v holubici sama Esclarmonda a odletí k asijským velehorám. Déodat Roché autenticitu legendy zpochybňoval a připomínal, že Rahn mu ústně jmenoval jako informátorku komtesu Pujol-Muratovou, nikoli pastýře jako zde (viz dopis vydaný Ch. Bernadakem, *Montségur et le Graal...*, s. 47). Skutečnost byla asi právě taková, že Rahn slyšel legendu v nějaké podobě od komtesy a podle potřeby si ji upravoval.

Chtěl po nás, abychom se vzchopili, psali články, knihy, přednášeli. Měli jsme stejnou krev, stejnou víru, stejný hlas... Pak přišla válka. Probuzení. Jak o tom mám dnes vypovídat? Jak mám napsat, že Otto Rahn byl nacist, že jsme pomáhali nacistovi, který zase pomáhal dalším nacistům? [...] Gadal, Svatý muž Gadal, mi při každém z našich setkání opakoval: „To není možné, to není možné.“ Ne, víte, není to možné. Využili ho.⁸

Rahnův protižidovský postoj

Rahn vkládá do úst starého katara, který se mu údajně zjevil, tato slova:

Mé vlasti už není. Proměnili ji v pole trosek a na papežův rozkaz ji připravili k přijetí nové rasy. Vyhladili nás, protože jsme neuznávali ani Jahveho, boha Židů, ani Mojžíše a proroky. [...] Čím je Jahve, ne-li arogantní, netolerantní, žárlivou, moci chtivou a neušlechtilou duší židovského národa?⁹

Rahn o přicházejícím zlatém věku

Cenné podrobnosti o Rahnově víře v blížící se celosvětový přelom a též o náboženských rovinách Rahnova vlastenectví dodává další pamětník Rahnova jihofrancouzského pobytu, Jean-Baptiste Fauré-Lacaussade. Rahn mu prý říkal:

Nechci mluvit jen o svých historických pracích. Je tu něco důležitějšího. Už několik let se v Německu, Francii, Itálii, Švýcarsku a dokonce i v Anglii sdružují spisovatelé, studenti (hlavně studenti historie) a politici. Vzali na sebe poslání vyložit, dokázat, že čas válek minul a že máme zažít nový zlatý věk pod vedením velkých pastýřů, kteří vynajdou nové způsoby vlády, z minulosti a tradice zachovají jen osvědčené zkušenosti a odvrhnou veškerý náboženský vliv, protože právě náboženství vyvolávala války; každý chtěl vnutit druhému nikoli svou kulturu či svůj způsob života, nýbrž svého Boha či své bohy.¹⁰

Rahn o Kristu (Křížová výprava proti grálu)

Kristus, sluneční Bůh přišel na svět, aby se dal ukřižovat za lidstvo, podle Pavla přišel pro Židy i pohany, pro Indoevropany i Semity. [...] Jen druidi v Pyrenejích ještě obětovali svému božstvu světla, Abelliovi. [...] Křesťanství tak, jak je propagovali židovsko-římské christologové, si k těmto spiritualistům¹¹ nenašlo cestu. Kristus z rodu

⁸ Ústní svědectví Isabelle Sandyové zaznamenané na magnetofonové páse, přepsal Ch. Bernadac, *Montségur et le Graal...*, s. 100-101.

⁹ O. Rahn, *La Cour...*, s. 189.

¹⁰ Vydal Ch. Bernadac, *Montségur et le Graal...*, s. 64-65.

¹¹ Rozuměj k druidům; Rahn pokládal katary za dědice druidů (pozn. překl.).

Davida, vraha a cizoložníka, těmto asketům připadal jako protimluv. Kristus, zemřel na kříži, pro ně nemohl být božstvem světla.¹²

Rahnova smrt: úmrtní oznámení v novinách

18. května 1939 vyšlo v Berliner Ausgabe oznámení:

„Nadporučík SS Otto Rahn tragicky přišel o život ve sněhové bouři posledního března. V tomto druhovi oplakáváme čestného SS a autora výtečných vědeckých děl o historii.“¹³

Rahnova smrt (Christiane Royová)

Otto Rahn, novodobý grálský rytíř, zahynul roku 1939 *endouro* na ledovci Wildeskaiser. Tolerance k Židům, tak zřejmě v *Křížové výpravě proti grálu*, výzkumy o inkvizici, odmítání masakrů, věznění, mučení, neospravedlnitelných záborů – přitáhlo k němu tohle pozornost nacistických hodnostářů? Vyvíjeli na něj nesnesitelný nátlak? Svým freiburským přátelům krátce před smrtí řekl: „Udali mě.“ Rahn se topil v úzkosti a zoufale pozoroval, jak se jeho vlast noří do soumraku barbarských bohů a jak na místo krvavého kříže severních baronů¹⁴ nastupuje kříž hákový; v prvních březnových dnech 1939 Rahn po vzoru posledních katarských Dokonalých zlezl zasněžené horské svahy, kde ho našli 13. března umrznutého.¹⁵

Rahnova smrt (Kadmon, Katharsis)

„Tady to je,“ řekl a ukázal mi dolík mezi stromy. [...]

„Hledali jsme ho několik dní,“ řekl stařec. „Sněžilo a když jsme ho našli, bylo vidět jen horní polovinu těla. Měl sníh ve vlasech a na ramenou. Bylo na něm cosi posvátného: svatost poustevníka, mudrce.“ Mluvil tiše. Zdálo se mi, že má ten obraz z března 1939 před očima.

„Je pravda, že se usmíval?“ zeptal jsem se.

„To je legenda,“ odpověděl. „Ale jeho tvář vyzařovala veliký mír a klid; nejevila žádné známky agónie. Dostal jsem se k němu první a na chvíli jsem se domníval, že se modlí. [...]“

„Vzali jste ho do Kufsteinu?“

Přikývl. „Bylo mi to líto. Když jsme ho položili na nosítka, zneuctili jsme jeho zbožné zadumání, zničili jeho rovnováhu. Byl bych ho tu raději zanechal v jeho bílé samotě.“

¹² O. Rahn, *La croisade contre le Graal: Grandeur et chute des Albigeois*, Puiseaux: Pardès 1999, s. 141-143.

¹³ Ch. Bernadac, *Montségur et le Graal...*, s. 242.

¹⁴ Tj. vůdců křížové výpravy proti albigenským (pozn. překl.).

¹⁵ Christiane Roy, „Introduction de Mme Christiane Roy“, in: O. Rahn, *Croisade...*, s. 19-20. Toto je třeba chápat jako líčení hagiografické, nikoli historické.

[...] ¹⁶

1939. Katar seděl ve sněhu. Oči měl zavřené a věděl, že je znovu otevře jen tehdy, až se vyrovná se sebou samým. Tichounce a téměř bez tíže padal sníh; cítil vločky na víčkách, podobné vzduchem poslaným polibkům, cítil, jak se sněžný spánek snáší na jeho skráně, cítil, jak nad ním sníh rozprostírá svá bílá křídla. [...] Pomalu odcházel a nakonec dorazil zpět domů, do svého útočiště v Pyrenejích. Před sebou spatřil Montségur. Pevnost byla nepobořená. Vyšel poslední schody a pocítil, jak melancholie a tíže ztrácí význam. V bráně stály jeho sestry a bratři. Čekali na něj s otevřenou náručí. ¹⁷

Publikování této verze: 26. 11. 2003 21:57

Sepsání: září 2003

Poslední celková revize: září 2003

Počet normostran (v přepočtu): 9,1

Počet slov: 2185

Umístění: <http://mujweb.cz/www/david.zbiral/montsegur-preklady.htm>

Umístění verze ve formátu PDF: <http://mujweb.cz/www/david.zbiral/montsegur-preklady.pdf>

[Zpět na úvodní stranu](#)

¹⁶ V textu se dále líčí, jak Kadmon na Rahnovu památku spalil slaměný sluneční symbol, který si za tím účelem přinesl.

¹⁷ Kadmon, *Katharsis: Auf den Spuren von Otto Rahn / Katharsis: On the Traces of Otto Rahn*, Wien 1991 (řada *Aorta*, 7. číslo), s. [16, 23-24], o *endurě* srv. též s. [2, 8-9].